

İlber Ortaylı'dan eğitim sistemiyle ilgili çarpıcı açıklamalar

Eğitimde Gelecek Konferansı'na katılan Prof. Dr. İlber Ortaylı, Türk eğitim sisteminin son durumuyla ilgili sert eleştirilerde bulundu. "Hiçbir yerde eğitim bu kadar soysuzlaşmış değil" diyen Prof. Dr. Ortaylı, geleceğin karanlık olduğunu söyledi.

SULTAN UÇAR

Yayınlanma: 12:57 - 04 Kasım 2019

Güncellenme: 13:04 - 04 Kasım 2019

Aa

Türkiye'nin dört bir yanından 600'e yakın öğretmen, eğitim fakültesi dekanı ve akademisyenler Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenen 'Eğitimde Gelecek Konferansı EKG19'da buluştu.

Prof. Dr. İlber Ortaylı, Boğaziçi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmed Özkan ile MEF Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Muhammed Şahin'in ev sahipliğinde gerçekleşen konferansa 'Geçmişten Geleceğe Eğitim Politikaları' konulu bir sunumla katıldı. Prof. Dr. Ortaylı'nın sunumundan satırbaşları şöyle:

KÖY ENSTİTÜLERİNİ DP DEĞİL CHP KAPATTI

Bazı eğitim sistemleri enternasyonaldir. Köy Enstitüleri modelini Bulgaristan'dan kendisi de Rumeli göçmeni olan Tonguç Bey getirdi. Bulgarlar, 19. yüzyılda ilk milliyetçi gazeteyi İzmir'de çıkardı. İzmir, böyle kozmopolit köşeydi. Köy Enstitüleri sistemi Alman ortaöğretim yapısına benziyordu. Ama sanıldığı gibi komünist değildi. Köy Enstitüleri'ni kapatan Demokrat Parti değil Cumhuriyet Halk Partisi'dir. Zaten DP ile CHP aynı torbadan çıkmış, öyle birbirine çok yabancı arkadaş falan da değildir.

ÇOK ÖĞRETMEN, PROFESÖR GÖRDÜM AMA...

Köy Enstitüsü'nde yetişen sola yakın dürüst, güvenilir cumhuriyetçi hocalar vardı. Bir de kimse kusura bakmasın ama eğitim enstitülüler vardı. Onların içerisinde yetişenlerden biri Türk Dili Edebiyat muallimimiz Türkan Hanım'dı. Dünyada ecnebi memleketler dahil, bir sürü profesörler, hocalar, öğretmenler gördüm. Buna kendim de dahil, Türkan Hanım gibisini görmedim. Pedagog olarak, insan olarak, malumatı olan ve bunu çocuklara aşılama bakımından da daha iyisini görmedim.

MİLLİYETÇİLİK YAPMIYORUM, CEHALETİN KARŞISINDAYIM

Türkiye gibi ülkelerin eğitim mantığında 'idealist öğretmen' yapısı var. Onlar da taşradaki en ücra yerlere, 'Öldürülecek olsam da, gidip Türkçe öğreteceğim' diye bakıyorlar. Sistemde Türkçe öğretme eğiliminin ön planında Türk çocuklarının olması kabul edilemedi. Milliyetçilik yapmıyorum. Cehaletin karşısındayım. Türkiye Cumhuriyeti'nin öğretmenleri Doğu'daki çocuklara Türkçe öğretmeyi bir insanlık vazifesi olarak düşündüler. Türkçe öğrenir, okur-yazar büyük adam olur, köyünde bile hiç Türkçe hiç konuşamayan çobanlar, köylü kadınlar olmaktan kurtulurlar gibi bir eğilimin yani bir vatandaşlık eğiliminin sonucudur.

BENİM İMLAMI ÖĞRETMENİM KULAĞIMI ÇEKEREK DÜZELTTİ

'Bize Kürtçe öğretmek için dayak atıyorlardı' diyorlar. Bizim de doğru Türkçe yazmamız için öğretmenlerimiz kulağımızı çekiyordu. Şikayet etmiyorum hatta eline sağlık diyorum. Benim Türkçe imlamı herhalde annem Şefika Karasel Ortaylı düzeltecek değildi. Öğretmenim Şefika Gülöksüz kulağımı çekerek düzelitti. Türkiye'nin faşizmle

millele Türkçe öğrettiği yok.

MAARİF İSTİKBALİMİZ ÇOK KARANLIK

Geçmişteki özel okulların arkasında fedakarlık ve idealizm yatıyordu. Maalesef, bugünkü özel okullar için aynı şeyi söyleyemem. Bu sisteme ciddi suretle el atılmazsa, maarif istikbalimiz çok karanlık. Çocuğunun, eğitimine çok önem veren ve bir sınıf yaratması mümkün olan bir zümre heba edilmiş olacak.

BAZI ÖZEL OKULLAR PARALARI ALIP KAÇIYOR

Bugünkü, özel okul sistemini kabul etmemiz mümkün değil. Çok bariz hatalar yapılıyor. Birçok okul, çok uyduruk metotlarla velinin karşısına çıkıyor. Hiçbir şekilde bunu tatbik edecek halleri de yok. Bazıları paraları da alıp kaçıyor. Maarif Vekaleti (Milli Eğitim Bakanlığı), bunları takip de ettirmiyor. Çok önemli bunların üzerinde durmamız gerekiyor.

İlber Ortaylı, MEF Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Muhammed Şahin'le de bir süre sohbet etti.

ÖZEL OKULLAR VELİLERİN AT KOŞTURACAĞI BİR YER DEĞİL

Özel okullarda insiyatifin tamamen öğretmende olması gerekir. Özel okullar, velilerin at koşturacakları bir yer değil. Çünkü onlar eğitimden anlamazlar. Bu kadar açıkken, öğretmenin hatta okulun, düzenine karışabilecekleri böyle bir eğitim sistemi dünyada yok. Bu okulların peynirci-sandöviç dükkanı gibi 15-20 şubeyle hayatlarına

devam etmeleri mümkün değil. Franchising diye bir isim koymuşlar. Bunlar yanlış şeyler. İşletmeci mantığı, eğitimi kavramaz.

ÜÇÜNCÜ BÜYÜK MİLLİ EğİTİM BAKANI ÇIKMADI

Sultan Abdülmecid döneminde Darül-Muallim (öğretmen okulları), Tanzimat döneminde modern eğitim kurumları açıldı. şimdi böyle bir eğitim geçmişi olan memlekette, Cumhuriyet Maarifi'nin çok büyük sorunları var. Çözümün odak noktası keşfetmektir. Memleketin en büyük Maarif Nazırı Mustafa Necati Bey ve ondan sonra Hasan Ali Yücel'dir. Üçüncüsünü bulmakta çok zorlanıyorum. Türkiye Cumhuriyeti'nin maalesef ki üç tane büyük maarif vekili yok. Bu gidişle, pek olacağa da benzemiyor. Çünkü Milli Eğitim Bakanlığı, çok has bir iş ve çok has adamlar ortaya çıkması gerekir.

ESKİDEN MİLLİ EğİTİM BAKANI BİR ÖğRETMENİ KAPIYA KADAR UğURLARDI

Cumhuriyet'in ilk yıllarında bu bakanlar şöyle düşünmüş. Mademki bir papaz, haham veya tarikat gurusu insanlara hükmetmeyi biliyor. Laik eğitim sistemimizde de öğretmene aynı görevi fonksiyonu yüklemek, ona saygı göstermek kaçınılmazdır. Bu çok önemlidir. Bu mihver öğretmen tipi maalesef 60'lardan itibaren kayboldu 1970'lere kadar bir Maarif Vekili (Milli Eğitim Bakanı) öğretmeni kapıya kadar uğurlarken, 70'li yıllarda öğretmenler hademeler tarafından kovalanmasına geçildi. Öğretmenler de maalesef ipin ucunu kaçıracak bir zümreye dönüşmüşlerdir.

HER YERE ÜNİVERSİTE AÇILMAZ, GÖRGÜSÜZLÜğÜN LÜZUMU YOK

Çocukların sağlıklı bir ortam bulacakları, insanlarla çok sıcak ilişkilere girebilecekleri, tiyatrosu, sineması olan yerlere üniversite açılmalı. 18 yaşında insan gönderiyorsun. Öyle her yere üniversite açılmaz. Görgüsüzlüğün lüzumu yok. Üniversite mi lazım? Peki o zaman İzmir'e 5 tane, İstanbul'a 10 tane, Ankara'ya, [Bursa](#)'ya, Eskişehir'e aç. Sefalet vizeye başvuruyorsun.

ADAMIN DERDİ ÇOCUğUNUN OKUMASI DEğİL, EVİNİ KİRAYA VERMEK!

Bir vilayete üniversite istediğinde de sor, 'Tiyatron var mı?' 'Kütüphaneniz ne âlemde?' diye bak. 'Bizim çocuklar okumasın mı?' diyor. Canım senin çocuğunun okuyacak kabiliyeti varsa, zaten kazanıp geliyor. Derdin çocuğun okuması değil, evini kiraya vermek. 40 bin talebe olan şehirde 20 bin kapasiteli yurt yok. Üniversite açılışı bile ev sahiplerinin insafına kalmışsa, burada bir sorun var.

ÜLKEDE ASAYİş DÜZELECEK DİYE ÜÇ AYDA DİPLOMA VERDİLER

Türkiye, eğitim enstitülerinin berbat edildiğinin, üstünden silindir gibi geçildiğinin yani facianın farkında değil. Bu maalesef ki sevdiğim, dürüstlüğüne, idealistliğine hürmet ettiğim Bülent Ecevit döneminde oldu. MEB'i adeta biri zorla elinden alıyor. Ülkede asayiş düzelecek diye üç ayda mezun olma kararnamesini çıkarıldı. Sağ-sol diye birbirlerini vuran adamlar, kardeş kardeş üç ay notlara çalışıp imtihanı geçip, diploma aldı. Sonra bütün melanetlerini taşrada gösterdiler. Derse girmemek onlarda, matematik problemini çözememek onlarda, 'Hocam bu divan edebiyatı nedir? Kokmuş çürümüş bile' dediler. Tabi bunu [Galatasaray](#)'daki çocuk yemedi. Öğretmen profili, eğitim enstitüleriyle birlikte mahvoldu.

TÜRK ÖĞRETMEN PROFİLİ YOK OLDU

Şimdi iki yılda bir öğretim metotları değiştiriliyor. Eğitim fakültelerinde bazı hocalar, 'Hocam eskiden fizik hocası, fizik de cebir de biliyordu' diyor. 'Şimdi biz bunların hepsini bileni mi yetiştireceğiz?' diye soruyor. Senin her şeyi bileni hangi şapkadan çıkaracağını bilmiyorum. Benim fizik hocam, cebir de çözüyordu. Kafama vura vura 20 dakikada anlattı. Bu hocalar bunu biliyor ama bize yutturmaya kalkıyor. Çürüyen eğitim enstitülerinin, ıslahının hiç düşünülmemesi ciddi bir açıktır. Türk öğretmen profili yok oldu.

EĞİTİMDE HOKKABAZLIĞIN YERİ YOK

Modern matematik öğreteceklerini söylüyorlar. Dünyadaki ilk 500'e girdiği söylenen matematikçi Cahit Arf, 'Modern matematiğin lise müfredatına girmesi benim kabahatim' diye açıkça söyledi. Eğitimde hokkabazlığın yeri yok. Çarpım tablosu ezberletilir. Ezberletmenin yöntemleri var. En basiti çocuğun eline cetvel vurulur. Tanzimat'ta lisan bile şiirle ezberletiliyordu. Müzik... En başta notalar, solfej öğretilir. Önce kendin söylersin. Hiç şüphesiz tarih de önce ezberletilir. Sonra anlatılır.

EZBERLETMEDEN ÖĞRETMEK, ÇOCUĞU AŞAR

Benim torunum da İtalyancayı ezberliyor. Ezberletmeden öğretmek, çocuğu aşar. Bunların üzerinde durulmadığı takdirde iş cıvır. Şimdi diyorlar ki 'Efendim biz akıllı robot öğreteceğiz'. Önce, çocuğa aklını bir şekilde kullanmayı öğret robot arkadan gelir. Bu tür şaklabanlıklarla, Türk eğitimi tehlikenin içine giriyor. Bir takım seçkin geçinen öğretim kurumları sanki dışarıya adam kaçırmak için kurulmuş devşirme merkezi gibi çalışıyor. Çok enteresan bir şey.

BÖYLE ADAMLARLA ROBOT MOBOT YAPAMAZSIN

Birtakım eğitim kurumlarında hiçbir şekilde ciddi bir eğitim verme merakı yok. Öğrenci üzerinde bazı denenmemiş yöntemleri denemeye kalkıyorlar. Ama şurası bir gerçek ki Türk öğrencisi gramer bilmiyor. Türkçeyi bilmiyor. Türkçenin yanında öğrenmesi gereken başka dili bilmiyor. Müzik bilmiyor, matematiğin esaslarını kavrayamıyor. Coğrafya ve tarihten haberi yok. Böyle bir adamlarla robot mobot yapamazsın. Bu saçmalığın alâsıdır.

İNSANLAR TÜRKÇE KONUŞMAYI BİLMİYOR

Eğitim sistemimiz bu tarz devam ettiği sürece çok değil yakın zamanda büyük bir çöküntü başlar ki, bence başladı. İnsanlar, Türkçe konuşmayı bilmiyor. Telaffuzları bozuk. Gramer imla yok. Matematik bilmiyor. Türk insanı, yavaş yavaş başka kültürleri anlama kabiliyetini yitiriyor.

HİÇBİR YERDE EĞİTİM BU KADAR SOYSUZLAŞMIŞ DEĞİL

Mevcut sistemle maalesef ki tarihi çok eski ve başarılı eğitim süreçlerinden geçmiş bir memleket çok acayip bir yere doğru gidiyor. Mazeret dediğin zaman, 'Efendim her tarafta çürümüşlük var. Ama buradaki gibi değil. El âlemin çöküntüsü de beni çok da alakadar etmiyor. Hiçbir yerde eğitim bu kadar soysuzlaşmış değil. Bunu size açıkça söyleyebilirim.

BÖYLE APTAL TARİH KİTAPLARI GÖRMEDİM

Müfredat kitaplarını inceliyorum. Tarih kitaplarını açıp bakıyorum. Böyle aptal bir tarih kitabı görmedim. Kim ne derse desin bizim zamanımızda da hatalar olsa bile bugün artık çok ciddi hatalar var. Kitaplarda **dünya** tarihi yok. Adam buraya Yunanistan tarihi koymamış. Çok küstü Yunanistan'da sana. Sabahtan akşama, feodal Avrupa'yı anlatacağına Bizans'ı anlat. Böylelikle bir tarih dersi vermiş olursun. Birileri de tutturmuş, 'Modern tarih öğretilim. Çok partili tarihe geçişi anlatalım' diyor. Sizin ilk önce imparatorluğun bitişini, Cumhuriyet'in kuruluşunu, o kadroların çıkışı ve dünyada onlara paralel gelişmeleri anlatın. Tarih odur, onun dışına çıkarsan zavallı adamlar görürsün

HERKES KENDİ HÖDÜĞÜNÜ TERBİYE ETSİN

Almanya'da adam Vespalya Anlaşması'nı, 30 Yıl Savaşları'nı bilmiyor ama siyaset okumaya gelmiş. Orada bir arkadaş dedi ki, 'Yani sizinkiler bunları biliyor mu?' Ben de, 'Bilmiyorlar ama o bizim hödükler. Sizinkilerle nasıl yapacağız bu işi bilmem' dedim. Herkes kendi hödüğünü terbiye etsin. Bizim de kendi cahil bırakılan çocuklarımızın şu andaki bu tarz eğitimle ıslah edilmesi mümkün değil, açıkça söylüyorum.

HASAN'I ELİFLE YAZAN ÇOCUKLAR ZİYAN EDİLİYOR

Bana soruyorlar, 'Efendim imam hatip olmasın mı?' Olsun- olmasın kavgasını hiç vermeyin. İmam hatiplerde, Arapça bile öğretilmiyor. Çocuk istiyor, kabiliyetli meraklı ama bilmiyor. Ama bunların hiç elif-i maksûra diye bir şeyden haberi yok. İsa'yı da, Musa'yı da hepsini elif çekerek yapıyor. Tuhaf bir şey. Böylesini doğrusu ben de beklemiyordum. Hasan'ı elifle yazan çocuklar ziyan ediliyor.

HİTLER LATİNCE VE YUNANCA'YI KALDIRINCA..

Eğitilmeyen toplumların yaşaması mümkün değildir. Stalin Rusya'sında insanların Latince, Yunanca bilenine rastlıyorduk. Fransa'da üniversiteler istediği kadar bozulsun, yöneticilerini yetiştirecek okullar değişmez. İngiltere'de de böyle. Burada da öyleydi, değiştirdiler. Almanya'da Hitler, Latince ve Yunanca dersini kaldırdı. Bugünkü buhran ortaya çıktı.

FETÖ DERKEN METÖ DEVAM EDERSE BU İŞLER YÜRÜMEZ

Kendi elitini yaratamayan sistemlerin ayakta kalması mümkün değil. Elit derken de babası okula 150 bin kağıt sıkıştıran, oğlandan kızdan söz etmiyorum. Çocuğun kendi kabiliyeti olacak. Bu çocukları tespit etmenin yolları var. Özel bir odada onları imtihana alıp, geçirmek değil. Yani FETÖ derken METÖ devam ederse bu işler yürümez.

DOĞU'DAKİ SINAVLARIN KONTROL ALTINA ALINMASI LAZIM

Şarktaki imtihanların kesinlikle kontrol altına alınması lazım. O sistemle hiçbir vilayetten akıllı ve hak eden çocuğun gelmesi mümkün değildir. Bu sistemle okulların içinde yani büyük merkezlerin içindeki okullara kabul imkanlarını geçmek ve bu derece çok önemlidir. Onlar rastgele öğretmenlerin ellerinde harcanmamalı. Öğretmenlik mesleğinin derhal ve çok ciddi bir şekilde ele alınması gerekiyor. Seçkin insanların eğitimini seçkin

öğretmenlerin vermesi gerekiyor.

ÖĞRETMENİNİZİ MUHTAÇ HALE GETİRMEYİN

Öğretmenlerin seçkin maaşlarını da unutmayacaksınız. Hani diyormuş ya imam, 'Namazını kılan, orucunu tutan ulemaya yardım eder...' Ulemaya yardım etmeyen bir cemaatin ayakta kalması, bugün mümkün değildir.

Öğretmeninizi muhtaç hale getirmeyeceksiniz.

EĞİTİMİ DEVLETİN ELİNDEN ALIP, ÖZEL ŞİRKETLERE VERMEYİN

Ben size demiyorum ki, servet ödeyin. Bu ıslahat da bazılarının sandığı gibi 50 yıl gerektirmiyor. Aklı başında, inanmış bakanlık kadrolarıyla bu iş birkaç senede düzelir. Hatta kurulan iyi bir liseyle işe başlanmalıdır. 50 sene gerekmiyor. Bu işin kolayına kaçmaktır. Eğitimi, devletin elinden alıp, özel şirketlere vermeyin.

Almanya Avrupa Bulgaristan CHP Çocuk FETÖ Fransa Galatasaray İngiltere Milli Eğitim Bakanı Milli Eğitim Bakanlığı Rusya Sağlık
Türkiye Yunanistan

Loading...